

DOMOWINA

Postajenje wo škiće datow za Domowinu – Zwjazk Łužiskich Serbow z. t.

Předležacy dokument wo škiće datow nabywa dnja 1. julija 2023 plaćiwosć.

Budyšin, 10.07.23
městnosć, datum

Judith Šolcowa
mjeno

Preambla

Škit datow wopřija škit na wosobu wjazanych datow, zo njeby so zakładne prawo informatiwneho sebjepostajowanja a prawo wosobiny zanjechało. Škitanje na wosobu wjazanych datow je džeń a wažniše wosředź towaršnosće, zjawnosće a za wosoby, kotrychž daty so na někotryžkuli wašnje wužiwaja. Předženja přećiwo postajenjam wo škiće datow škodža džělawosći organizacije kaž tež počaham a nahladnosći.

Wjednistwo Domowiny – Zwjazka Łužiskich Serbow z. t. je zamołwite za dodžerženje škita datow a stara so wo třebne resursy za dodžerženje postajenjow na wšitkich runinach.

Ze scěhowacym přikazanym škitom datow skići so přehlad wo žadanjach a winowatosćach za škit datow. Dokument je přidawk k jednanskemu porjadej a plaći za wšitkich. Mjenowane přikazy maja so dodžerzeć. Změny so přistajenym a čestnohamtsce skutkowacym wozjewja.

I. Winowatosć k dowěrliwosći

Přisłušne prawniske předpisy žadaja sej, zo so na wosobu wjazane daty tak předžěluja, zo so prawa tutych wosobow zaruča. Je zakazane na wosobu wjazane daty bjez prawa předžělać. Směće daty jenož we wotpowědnym wobjimje a na wotpowědne wašnje předžělać, kaž je za spjelnjenje nadawkow trěbne. Zaručić ma so wěste předžělanje datow - daty njesmědža so wotpohladnje abo njewotpohladnje hasnyć, zhubić, změnić, bjez dowolnosće wozjewiće abo druhim přistupiće.

Předžělać směće na wosobu wjazane daty jeniče po přikazanym škiće datow. Přikazany škit plaći za wšitke wašnja předžělanja na wosobu wjazanych datow a ma so dodžeržeć wot Domowiny – Zwjazka Łužiskich Serbow z.t. kaž tež wot třecich, kotřiž w nadawku Domowiny jednaja. Postajenje wo škiće datow plaći za wšitkich přistajenych a čestnohamtsce skutkowacych. Přistajeni a čestnohamtsce skutkowacy su winowaci k dodžerženju dowěrliwosće tež po zakónčenju džělawosće.

II. Hrožace sankcije

Předžěle-li přećiwo postajenjam wo škiće datow abo směrnizam tutoho postajenja hroža Wam džěło prawne (na při. krute napominanje abo pušćenje) a ciwilno prawne (na při. žadanje narunanja škody) sankcije, zdobom tež sankcije přestupjenja porjada a chłostanskeho prawa.

III. Wurazy we wobłuku škita datow

Wurazy w zwisku ze škitom datow, kotrež so w předležacym dokumenće wužiwaja, wotpowěduja postajenjam, wosebje pak art. 4 DS-GVO. Někotre wurazy chcemy bliže wujasnić:

Wuraz *na wosobu wjazane daty* wopřija wšitke informacije, kotrež móža wosobu identifikować. Při čimž njedyrbja to być runje wosebje škitanjahódne informacije, kaž strowotniski staw wosoby; škitac maja so tež informacije, kaž na při. mjeno, IP-adresa kaž tež fota a wideja.

Po postajenju DS-GVO su wosebite kategorije na wosobu wjazanych datow klasifikowane informacije, za kotrež plaća krute postajenja po art. 9 DS-GVO. K wosebje škitanjahódnym datam slujeja pochad rasy¹ a etnije, politiske měnjenja, nabožne abo filozofiske nastajenje, přisłušnosć k džěłarnistwam, biometriske daty, genetiske daty, strowotniske daty kaž tež informacije wo seksualnym žiwjenju. Předžělanje tutych datow je zakazane, dalokož njepředleži wuwzaće po art. 9 wotst. 2 DS-GVO. Předleželi wuwzaće, maće přičinu wuwzaća zrozumliwe wobkrućić a dokumentować.

Předžělanje je kóždy proces awtomatizowaneho jednanja z abo bjez pomocy a kóždy rjad tajkich procesow w zwisku z předžělanjom na wosobu wjazanych datow (na při. zběranje, składowanje, přiměrjenje, wozjewjenje z dale dawanjom, hasnjenje, zničenje, atd.).

Přistajeni su wšitcy džělopřijimarjo, wukubłancy, praktikanća, požadarjo a přirunajomne skupiny wosobow, kotrež přislušachu jednej z mjenowanych skupin. Zasadnje slujeja tež požčeni džělačerjo kaž tež wosoby, kotřiž njewotwisnje wot městna džěłaja (na při. w ramiku mobilneho džěła) do tutoho wobłuka.

¹ Art. 9 wotst. 1 DS-GVO je takle sformulowany. Wužiwanje wuraza „pochad rasy“ njerěka, zo EU teorijam přihłosuje, kotrež maja eksistencu wšelkich rasow dopokazać. Skerje zwuraznja so zakaz předžělanja tutych wosebje škitanjahódných kategorijow na wosobu wjazanych datow.

DOMOWINA

Dohladowaca instanca kontroluje dodžerženje žadanjow škita datow wšitkich zjawnych a njezjawnych městnow.²

IV. Zakładne principy škita datow

W kóždymžkuli předžětanju datow, kotraž su na wosobu wjazane, ma kóždy přistajeny a čestnohamtsce skutkowacy zasadnje dodžeržeć sčěhowace zakładne principy škita datow:

- Na wosobu wjazane daty směće jeničce za postajene, jednozmyslne a legitimowane zaměry zběrać a njesměće za druhe zaměry dale wužiwać.
- Njesměće wjac na wosobu wjazanych datow předžělać hač je za postajeny zaměr trěbne a prawnisce dowolene.
- Na wosobu wjazane daty njesměće hižo předžělać, hdyž njeje zaměr hižo daty. Po tym směće je jeničce na dobu, kotraž je za składowanje tutych datow prawnisce podata – dźělene wot datow, kotraž směće hišće wužiwać – składować.
- Na wosobu wjazane daty maće na wašnje předžělać, zo zaručiće wěstotu, inkl. před bjezprawnym abo njewoprawnjenym předžělanjom a před njeředwidžanym zhubjenjom, zničenjom abo škodu. Za to mamy techniske a organizatoriske naprawy, kotraž maja so dodžeržeć.
- Předžělaja-li so nowe daty, ma so zamołwity/a za škit datow sobu zapřijeć, zo by posudžował/a, hač wotpowěduje wšitko prawosći. Nowe procesy maja so dokumentować.
- Zběraće-li daty, maće wotpowědnju wosobu wo předžětanju datow kaž tež zaměrje informować. Wotpowědne informacije maće wosobje do ruki dać abo w digitalnej formje spřistupnjeć.
- Wosebite kategorije na wosobu wjazanych datow směće jeničce předžělać, jeli je wosoba předžětanju datow za jasnje definowane/jednozmyslne zaměry přihłosowała, jeli je wosoba tute na wosobu wjazane daty wozjewila abo předleži-li přičina za dowolnosć po art. 9 wotst. 2 DS-GVO.

V. Přislušnosće

Přislušnosće w zmysle tutoho přikaza k škitaj datow k zaručenju stajneho wobdžělanja na wosobu wjazanych datow, kotraž wotpowěduje aktualnym datam wuchadžeja ze slědowaceho předstajenja:

Zamołwita w zmysle DS-GVO je Domowina – Zwjazk Łužiskich Serbow z.t., zastupjena přez wjednistwo. Zamołwite městno rozsudža wo zaměrje a srědkach předžělanja datow a stara so wo to, zo steja techniske a organizatoriske naprawy k zaručenju stajneje potreby škita na wosobu wjazanych datow w přiměrjenym niwowje škita datow k dispoziciji.

Zamołwity/a za škit datow wukonja swoje jemu/jej dowěrjene nadawki po zakonju. W swojim dźěle ma zamołwity/a za škit datow jednaćelstwu bjezposrědnje rozprawjeć a jedna stajnje bjez přikaza. Wot zamołwiteho/teje za škit datow ma so zasadnje rozeznawać přislušny dohladowanski zarjad za škit datow. W swojim skutkowanju ma so zamołwity/a za škit datow wot wšitkich přistajenych a čestnohamtsce skutkowacych podpěrać. Tući přewostaja jemu/jej trěbne prawniske informacije a

²Zamołwita dohladowaca instanca za Domowinu – Zwjazka Łužiskich Serbow z.t. je, na zakładze hłowneho sydla Domowiny w Budyšinje, sakska społnomócnjena za škit datow a transparencu (SDTB).

DOMOWINA

podložki k škitaj datow bjez napominanja, najpozdžišo pak na naprašowanje. Zamołwity/a je slědowaceho eksterneho zamołwiteho za škit datow pomjenował/a:

Drježdźanski Institut za škit datow

přislušna wosoba: knjez Max Just

e-mejlka: m.just@dids.de | dalše kontaktne daty pod www.dids.de

Koordinatorka za škit datow je centralny zwisk mjez zamołwitymi městnami a eksternym zamołwitym za škit datow. Wona podpěruje zamołwiteho kaž tež zamołwiteho za škit datow při spjelnjenju jeju nadawkow k zaručenju přiměrjeneho niwowa škita datow. K tomu je nuznje trěbne, zo koordinatorka za škit datow wšitke procesy, wotběhi a cytu infrastrukturu zamołwiteho městna znaje.

Jako koordinatorka za škit datow skutkuje knjeni Katrin Suchec-Dźisławkowa.

Wšitke fachowe wobłuki/ proces nošace městna a jich stajni zamołwići/ narěčenscy partnerojo zaruča we wobłuku swojeje zamołwitosće dodžerženje rjadowanja prawniskich zakładow škita datow. Pola fachowych wobłukow/ za proces zamołwite městna Domowiny – Zwjazka Łužiskich Serbow z.t. jedna so w zmysle přikaza k škitaj datow nimo wotrjadow w zarjadnistwje w powšitkownym wosebje wo (a) organy w zmysle artikla 6 wustawkow Domowiny, (b) rěčny centrum Witaj, (c) internat Serbskeho gymnazija Budyšina kaž tež delnjoserbski bydleniski dom w Choćebuzu, (d) šulske socialne džělačerki, (e) mjeńšinowy sekretariat, (f) serwisowy běrow za serbsku rěč, kaž tež (g) ZARI – syć za regionalnu identitu a serbsku rěč.

Kóždy přistajeny a čestnohamtsce skutkowacy džiwa w swojim fachowym wobłuku kaž tež we wobłuku swojeje zamołwitosće na dodžerženje rjadowanjow wo škiće datow. W padže zranjenja škita datow, žadanjow prawow potrjechenych abo naprašowanjow dohladowanskich zarjadow ma přistajeny/ čestnohamtsce skutkowacy winowatosć, po zwěšćenju to bjez komdženja zdžělić swojemu předstajenemu kaž tež koordinatorce za škit datow a zamołwitemu za škit datow.

VI. Prawa potrjechenych wosobow

Kóžda potrjechena wosoba móže so na slědowace prawa powolać. W padže žadanjow maja so tajke naležnosće w běhu jednoho měsaca dospołnje wotmołwić. Z teje přičiny maja so tajke naprašowanja bjez komdženja wotpowědnemu předstajenemu kaž tež koordinatorce za škit datow a zamołwitemu za škit datow zdžělić. Wobstejace naprašowanja informowaca wosoba hnydom wotmołwja.

- Kóžda potrjechena wosoba móže sej informacije wo předžělanju swojich na wosobu wjazanych datow žadać. Jeli trěbne, ma so potrjechenej wosobje k tomu přepodać kopija jeje, na wosobu wjazanych datow, při čimž pak so prawa dalšich wosobow wobwliwować njesmědža. Jeli so we wobłuku wotpowědnego wotrjada žane na wosobu wjazane daty njepředžěluja, ma so tež to potrjechenej wosobje zdžělić.
- Hdyž wobsahuja daty, kotrež so wo potrjechenej wosobje składuja zmylk, wobsteji prawo na korekturu na wosobu wjazanych datow. Jeli wobsteja wobmyslenja wo prawosći datow, ma so předžělanje hač do doskónčneho wujasnjenja wobmjezować.
- Ručež na wosobu wjazane daty za zaměry wotpowědnego zamołwiteho hižo trěbne njejsu abo prawo na předžělanje njeeksistuje abo hižo njeeksistuje resp. předleži dalša winowatosć k hasnjenju, ma potrjechena wosoba prawo na hnydomne hasnjenje datow. Prawo potrjecheneje wosoby na hasnjenje datow zasadnje njewobsteji, hdyž je skladowanje na wosobu wjazanych

DOMOWINA

datow za spjelnjenje zakonskeje winowatosće (na při. za spjelnjenje nadawka k składowanju) abo za žadanje, wukonjenje abo zakitowanje prawniskich narokow trěbne.

- Potrjehene wosoby smědža sej wobmjezowanie předžělanja swojich na wosobu wjazanych datow wosebje potom žadać, hdyž wobsteja dwěle na prawym předžělanju, předžělanje po prawje njeje abo so wuraznje jenož wobmjezowane předžělanje přeje abo potrjehena wosoba dale předžělanju znapřećiwi a so najprjedy pruwować ma, hač přičiny potrjeheneje wosoby nad woprawnjenym zajimom zamołwitych njesteja.
- Potrjehene wosoby maja prawo, na wosobu wjazane daty, kotrež su na zakładze přizwolenja abo zrěčenja přewostajili a kotrež so awtomatisce předžělaja, dóstać w strukturowanym, wužiwanym a z mašinu čitajomnym formaće. Hdyž je to technisce móžno, maja wone nimo toho prawo, sej sposrědkowanje na wosobu wjazanych datow direktnje na třeće městno žadać. Při tajkim sposrědkowanju datow pak njesmědža so prawa a swoboda druhich wosobow zasadnje wobwliwować.
- Dale ma potrjehena wosoba kóždočasne prawo znapřećiwjenja, hdyž móže wona za to přičiny mjenować, kotrež maja nadwahu nad woprawnjenym zajimom zamołwiteho městna na předžělanju datow. Njemóže zamołwite městno dopokazać, zo w jednotliwym padže nuzne přičiny za dalše předžělanje datow předleža, ma so předžělanje na wosobu wjazanych datow potrjeheneje wosoby zastajić.

Nimo toho móže zamołwite městno napřečo potrjehenej wosobje měć winowatosć, škodu narunać, kotraž z njedowolenym abo wopačnym předžělanjom na wosobu wjazanych datow nastanje. To plaći wosebje při čěžkim zranjenju wosobinskeho prawa tež za škody, pola kotrychž so wo zamóženje njejedna. Nimo toho móža so wšitke potrjehene wosoby na prawniski dohladowanski zarjad za škit datow wobročić, hdyž su měnjenja, zo so zamołwite městno we wobłuku předžělanja na wosobu wjazanych datow přećiwo prawu škita datow přeńdže.

VII. Wotběh w padže zranjenja škitu datow

Při zranjenju škitu datow jedna so wo zranjenje wěstoty datow, kotrež wjedže k zničenju, zhubjenju, změnje, k njewoprawnjenemu wozjewjenju, abo k njewoprawnjenemu přistupej na wosobu wjazanych datow, kotrež so we wobłuku zamołwiteho městna předžělaja. Při tym je zasadnje njewažne hač je so zranjenje škitu datow njewotpohladnje abo z wotmyslom stało.

Zranjenja škitu datow móža wosebje – ale nic zakónčejo - być:

- njewoprawnjene dale daće abo wozjewjenje na wosobu wjazanych datow,
- zhubjenje abo padustwo dokumentow, datowych nošakow abo nastrojow, na kotrychž su so na wosobu wjazane daty składowane,
- rozsyłanje na wosobu wjazanych datow z e-mejliku bjez přiměrjenych wěstotnych naprawow,
- nic škitaj datow wotpowědowace wotstronjenje dokumentow a datowych nošakow, na kotrychž su na wosobu wjazane daty składowane,
- rozsyłanje e-mejlki z wotewrjenym kruhom rozdźělerjow,
- reakcija na phishing-e-mejliku.

Zwěsći-li wosoba zranjenje škitu datow, tak wozjewi tuta wosoba to bjez komdženja wotpowědnemu předstajenemu kaž tež koordinatorce za škit datow a zamołwitemu za škit datow. Wobstejace naprašowanja wotmołwa přizjewjaca wosoba bjez komdženja.

